

SÅ KLÄR DU DIG RÄTT FÖR STRANDHÄNG

Metros stilexpert Niklas Berglind guidar bland årets badbyxor SID 13

SVERIGES STÖRSTA NYHETSTIDNING | TISDAG 27 JUNI 2017
STOCKHOLM | WWW.METRO.SE

**Enorma
summor
på spel när
Ekholm går
in i ny liga**

Svenskan tar en åtråvärd
plats i nystartade
T2 Asia-Pacific League. SID 14

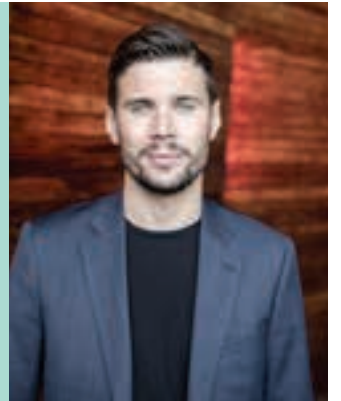
**Expertens
tips: Så
blir det
jobbiga mer
bekvämt**

Kliv ur trygghets-
zonen och uppfyll dina
drömmar. SID 12

**Bengtsson
först ut
på scenen
i årets
allsång**

Melodifestivalvinnaren
debuterar i det populära
programmet. SID 16

METRO PÅ PLATS I VIETNAM

Odlar jätteräkor – miljövänligt

Skövling av viktig skog, förstörda flodmiljöer och räkor proppfyllda av antibiotika. Det är bilden som räkordlare nu försöker att ändra på, och Metro har besökt Mekongdeltat i Vietnam där verksamheten går på högvarv för att återföra den skamfilade delikatessen till de miljömedvetna konsumenterna. SID 8-9 FOTO: JONAS GRATZER

VIRALGRANSKAREN@METRO.SE INNAN DU DELAR

Har du läst något helt otroligt som din kompis delar på sociala medier? Få reda på om storyn stämmer innan du också delar den. Gå in på Metro.se/viralgranskaren.

ÅTERKÄMPE

Mali

Johan Gustafsson har släppts fri

Svenske Johan Gustafsson som har suttit kidnappad av al-Qaida i Mali sedan 2011 har släppts fri, bekräftar utrikesdepartementet. – Med enorm glädje kan jag meddela att Johan Gustafsson har frisläppts och kan återförenas med sin familj, säger utrikesminister Margot Wallström. TT

Jordanien

Våldtäktslag kan skrotas i Jordanien

Exemplen på hedersförtryck är många – men nu väntas Jordanien reformera lagen som ger sexbrottslingar amnesti. Ett parlamentsmöte är inplanerat. Det kungadömet väntas fatta beslut om är att skrota den lag som ger våldtäktsmän möjlighet att slippa straff genom att gifta sig med offret. TT

I den första delen i serien om fisk- och skaldjurens produktionsvillkor i Vietnam gör Metro ett nedslag i Mekongdeltat, där mangrove-skog skövlas för att bereda plats för räkodlingar som jobbar mer

Här görs jätteräkan

Vietnam. Få livsmedel har ansträngt vårt samvete mer än de tropiska jätteräkorna. Det har handlat om skövling av mangroveskog, nedsmutsade flodmiljöer och räkor som behandlats med antibiotika. Metro har besökt Mekongdeltat i Vietnam där räkodlare nu jobbar för att rentvå den skamfilade delikatessen.

I Mekongdeltats Soc Trang-provins breder räkodlingar

ut sig i det flacka landskapet. Vi kör på en smal väg omgärdad av kala jordvallar där ingenting växer. Hundratals bassänger med konventionella räkodlingar så långt ögat når. Mekongdeltat i södra Vietnam täcktes tidigare av mangroveskog. Det uppskattas att hälften har skövats sedan början av 1970-talet för att göra plats åt räkodlingarna.

Mangrove är naturliga barriärer mot vågor och stormar. En huvudorsak till att tsunamin i Indiska oceanen 2004 blev så allvarlig var att mycket av den skyddande mangroven var borta. När skogen huggs ner ökar

Många räkor behöver inte matas – de livnär sig på mangrovens näring.

erosionen och fisken försvinner eftersom trädets rötter fungerar som barnkammare för många fiskarter och skaldjur. Dessutom är de kolsänkor och viktiga

i kampen mot klimatförändringarna.

WWF har sedan 2008 stöttat en rad mangroveprojekt i Sydostasien och i Vietnam fokuseras det på

återplantering, liksom att stödja återväxt av befintlig mangrove.

Det är här räkodlarna kommer in i bilden.

– Vi ser räkor och pangasius som en naturresurs som vi måste ta hand om, säger Huynh Quoc Tinh som är Världsnaturfonden WWF:s ansvarige för akvakultur i Vietnam.

WWF är en av grundarna till ASC – ett certifierings-system för ansvarsfullt odlad fisk- och skaldjur.

Certifierade vietnamesiska odlare som tillkommit efter 1999 förbinder sig att återplantera minst 50 procent av den förstörda

ASC och certifikat

Oberoende och icke-vinstdrivande. Den oberoende icke-vinstdrivande organisationen ASC, Aquaculture Stewardship Council, bildades 2009 av bland annat Världsnaturfonden, WWF. ASC:s mål är att vara det ledande certifierings- och märkningsprogrammet för ansvarsfull odlad fisk- och skaldjur.

Det är målet. Vid ASC-certifierade odlingar används mindre mängd kemikalier, antibiotika undviks, det råder lägre densitet bland fisken och skaldjuret, det används mer hållbart foder, det är högre överlevningsnivåer bland fisken och skaldjuret och det råder bättre arbetsvillkor för de anställda.

Odlingar i Vietnam

Näst störst. Vietnam är näst största ASC-produktionslandet efter Norge med 36 räkodlingar (fem procent av den nationella produktionen är ASC-certifierade).

Fjärde störst. Vietnam är den fjärde största producenten av fisk- och skaldjur efter Kina, Indonesien och Indien och produktionen är viktig för landets ekonomi. 2008 stod akvakultur för nära sju procent av Vietnams BNP (inga nya siffror är publicerade). 2016 exporterade landet fiskprodukter till 164 länder där

EU, USA och Japan stod för drygt hälften.
KÄLLOR:
ASC, WWF

Numer måste odlarna som skövlar mangroveskog återplantera minst hälften av träden som försvunnit till förmån för hållbara dammar.

miljömedvetet än vad som tidigare har varit fallet. FOTO: JONAS GRATZER

Jätteräkan har fått ett dåligt rykte som miljöbov. Nya certifikat för verksamheterna ska råda bot på det.

miljövänlig på nytt

mangroven. Certifieringen innebär även att ingen ny skog får skövlas eller att odlingar anläggs på skyddad mark. En tredjedel av Vietnams ASC-odlingar ligger direkt i mangroveskogarna där räkorna inte matas utan lever direkt av näringsämnen i mangroven.

ASC-certifierade räkor ger ett högre marknadspris vilket gynnar handlarna och de anställda, samtidigt som miljön behandlas varmsammare.

Huynh Quoc Tinh fortsätter:

–Vi vill främja försörjningsmöjligheterna för lokalbefolkningen och

Certifikat

”Genom att berätta om fördelarna försöker vi övertyga allt fler odlare att gå över till ASC.”

Huynh Quoc Tinh, WWF.

samtidigt bevara miljön.

–Genom att berätta om fördelarna försöker vi övertyga allt fler odlare att gå över till ASC, säger han.

Räkodlaren Stapimex blev ASC-certifierat förra året. Företaget har strikta regler gällande vattenkvalitet och antibiotika och

använder enbart biokemikalier. Företaget odlar två arter av jätteräkor: svart tigerräka och vannameiräka.

Kanaler leder in saltvatten från deltat till dammarna som täcker 35 hektar där fontäner syresätter vattnet.

Managern Truong Quoc Binh förklarar att omställningen till hållbara dammar är kostsam i början och att det därför kan vara svårt att övertala odlare att ställa om.

–Men på sikt lönar det sig eftersom det blir större volymer odlarna tjänar mer pengar, säger han.

JOHAN AUGUSTIN

Svart tigerräka och vannameiräka odlas hos ASC-certifierade Stapimex. FOTO: JONAS GRATZER